

RAPSŲ SĖKLŲ IR KAI KURIŲ JŲ PRODUKTŲ CHEMINIAI TYRIMAI

Sabina Mikulionienė¹, Friedrich Schöne², Heinz Jeroch³, Birutė Kusaitė¹

¹Lietuvos žemės ūkio universitetas, Agronomijos fakulteto Agronomijos ir zootechnikos tyrimų laboratorija, Studentų g. 11, LT-53361 Akademija, tel. (8-37) 75 23 59; el. paštas: sabina.mikulioniene@lzuu.lt

²Tiuringijos krašto žemės ūkio tarnyba, Jena, Vokietija; el. paštas: b8scfr@rz.uni-jena.de

³Martyno Liuterio universiteto Mitybos mokslų institutas, Hale-Vitenbergas, D-06099 Halle (Saale); el. paštas: heinzjeroch@hotmail.com

Santrauka. Analizavome LŽŪU bandymo stotyje 2005 metais išaugintų vasarinių (7 veislių: ‘Sponsor’, ‘Natan’, ‘Orinio’, ‘Siesta’, ‘Sary’, ‘Griffin’, ‘Summit’) ir žieminių (7 veislių: ‘Liclasic’, ‘Milena’, ‘Pilot’, ‘Gello’, ‘Digger’, ‘Valesca’, ‘Orkan’) rapsų sėklose sukauptą baltymų, riebalų ir gliukozinolatų kiekį bei rapsų rupiniuose ir išspaudose esantį gliukozinolatų kiekį. Vasariniuose rapsuose nustatyta daugiau baltymų nei žieminiuose, bet mažiau riebalų. Gliukozinolatų (GZL) kiekis rapsų sėklose labai varijavo: vasariniuose – 7,3–16,4 μmol/g, 91 proc. SM, o žieminiuose – 8,52–14,4 μmol/g 91 proc. SM. Mažiausia gliukozinolatų koncentracija nustatyta vasarinės rapsų veislės ‘Orinio’ sėklose – 7,30 μmol/g, 91 proc. SM, o žieminiuose rapsų veislės ‘Valeska’ sėklose – 8,52 μmol/g, 91 proc. SM. Sudarant pašarų mišinius reikia kontroliuoti gliukozinolatų koncentraciją rapsų sėklose ir iš jų pagamintuose produktuose – rupiniuose ir išspaudose, todėl pašarų mišiniuose rekomenduojama naudoti ‘Orinio’ ir ‘Valeska’ veislės sėklas.

Raktažodžiai: rapsų sėklos, maisto medžiagos, gliukozinolatai